

Utrikesdepartementet
Bistånds- och utrikeshandelsministern

Till riksdagen

Svar på fråga 2024/25:205 av Olle Thorell (S)
Det försämrade läget för mänskliga rättigheter i Uganda

Olle Thorell har frågat mig vilka initiativ jag avser ta för att säkerställa att Sveriges bistånd till Uganda fortsatt främjar demokrati och mänskliga rättigheter, samtidigt som det sätter press på den ugandiska regeringen att respektera rättigheterna för hbtqi-personer och andra utsatta grupper.

Regeringen ser allvarligt på att respekten för demokrati, mänskliga rättigheter och rättsstatens principer brister i Uganda. Den politiska oppositionens rättigheter begränsas, också med våld. Det civila samhällets och MR-försvarens möjligheter att verka kringskärs och hbtqi-personer tillhör de grupper som är särskilt utsatta.

I maj 2023 skrev Ugandas president under ett lagförslag som skärper tidigare kriminalisering av homosexualitet genom att införa allvarigare straffpåföljder, inklusive dödsstraff. Lagförslaget överklagades till landets författningsdomstol som i början av april i år fastställde att lagen är förenlig med landets

konstitution med några undantag. Författningsdomstolens dom har överklagats till Ugandas högsta domstol av civilsamhällesföreträdare.

Den svenska regeringen är oroad över utvecklingen. Lagen bryter mot Ugandas internationella åtaganden om mänskliga rättigheter och icke-diskriminering. Vi noterar med oro rapporter om hat och våld riktat mot hbtqi-personer, vilket givetvis är oacceptabelt. Svenska regeringsföreträdare har vid flera tillfällen framfört kritik till Ugandas regering och regeringen har tagit upp författningsdomstolens senaste beslut i dialogen med Uganda, bl.a. vid dåvarande migrationsminister Maria Malmer Stenergards besök i Uganda i juni 2024.

Sverige har en mycket tydlig hållning till stöd för allas åtnjutande av mänskliga rättigheter, oberoende av sexuell läggning och könsidentitet. Genom biståndet stöttar Sverige civilsamhällesaktörer i Uganda som verkar för demokrati och mänskliga rättigheter. Därtill har Sverige en tät dialog med hbtqi-organisationer och individer om hur vi kan stödja dessa på bästa sätt. Det är särskilt viktigt att vi tar hänsyn till ugandiska hbtqi-organisationers syn på situationen och hur omvärlden bäst kan agera till stöd för dem. Mot bakgrund av den nya lagen är det av största vikt att säkerställa att biståndsmedel inte används diskriminerande.

Sverige är även aktiv genom multilaterala organisationer och EU. EU har understrukt att internationella partnerskap kan komma att påverkas om Uganda misslyckas med att skydda sina medborgare och säkerställa åtnjutandet av mänskliga rättigheter. Världsbanken har pausat nya stöd i Uganda för att utarbeta en modell i syfte att motverka diskriminering och exkludering. Under hösten görs en bedömning om åtgärderna är tillräckliga för att kunna återuppta utlåning.

Sverige kommer att fortsätta att föra en rättfram dialog med den ugandiska regeringen, bilateralt, genom EU och multilateralt, i syfte att bidra till full respekt för de mänskliga rättigheterna.

Stockholm den 23 oktober 2024

Benjamin Dousa